

ARCHEOLOGIEDAGEN

Inspiratiegids 2021

DE ARCHEOLOGIEDAGEN

De Archeologiedagen vormen het ideale moment om het grote publiek bij de geschiedenis van de eigen streek te betrekken. Tijdens deze driedaagse kun je je passie voor het verleden over de generaties heen delen.

Elke organisatie, klein of groot, kan een activiteit op poten zetten. Heb je eerder klassieke ideeën over de invulling? Of heb je zin om eens onverwacht uit de hoek te komen? Alles kan! Hoe gevarieerder het aanbod, hoe diverser het publiek dat we aanspreken.

Jij, als expert(e) in jouw regio, draagt samen met de andere organisatoren de Archeologiedagen. Achter de schermen geruggesteund door de Vlaamse provincies, de Vereniging van de Vlaamse Provincies en het Forum Vlaamse Archeologie. Met een overkoepelende promotiecampagne, website en herkenbaar campagnebeeld zetten zij jouw activiteiten in de kijker.

De voorbije editie was, ondanks de omstandigheden, een succes. Laten we het dit jaar samen nog beter doen!

WAAROM ARCHEOLOGIEDAGEN?

Waarom organiseren we eigenlijk Archeologiedagen? Omdat we een **boost willen geven aan archeologie in Vlaanderen**. Onze bodem zit vol met verhalen die verteld willen worden. Als we het grote publiek tonen hoe archeologie helpt om die verhalen soms letterlijk aan de oppervlakte te brengen, **vergroten we het draagvlak** voor deze boeiende wetenschap.

► WAAROM ZOU JE DEELNEMEN?

1. Je kan je passie met een nieuw publiek delen.
2. Je creëert betrokkenheid tussen bewoners en hun leefomgeving.
3. Je helpt mee om archeologie op de kaart te zetten.
4. Je vergroot de bekendheid van je organisatie.
5. Je kan meesurfen op de golf van de Vlaamse promocampagne.
6. Je krijgt gratis ondersteuning en materialen.
7. Je grijpt de kans om uit te leggen waarom we er in Vlaanderen voor kiezen tijd en geld te investeren in archeologie.

► WAAR EN WANNEER?

8, 9 en 10 oktober 2021, in heel Vlaanderen.

► BELANGRIJKE DATA

- **15 juni 2021:** start inschrijfperiode.
- **17 juni 2021:** inspiratiemoment.
- **15 juli 2021:** eerste verzending bestelde promotiemateriaal.
- **2 augustus 2021:** einde eerste inschrijfperiode.
Heb je je activiteit online gezet ten laatste op 1 augustus?
Dan geniet je mee van de Vlaamsbrede en provinciale promotie.
- **27 september 2021:** deadline inschrijving activiteiten en bestelling promotiemateriaal. Activiteiten inschrijven en materiaal bestellen is hierna niet meer mogelijk.
- **8, 9 en 10 oktober 2021:** Archeologiedagen!

Een opgraving openstellen, schoolgroepen ontvangen en re-enactors laten vertellen, allemaal coronaproof? Dat doe je SAMEN.

▶ HOE

Openstelling lopend archeologisch onderzoek voor het publiek en re-enactment voor kinderen

▶ VOOR WIE

Ruime publiek, preview voor de lokale inwoners van Laar, re-enactment voor de lagere school van Neerwinden

▶ WAAR

Landen

▶ WAT

Openstelling van de opgraving van resten van de Eerste of Tweede Slag bij Neerwinden (1693 - 1793).

Praktische voorbereiding: Het programma-aanbod, de inschrijving van de activiteit in de UiTdatabank, de opmaak van een circulatieplan en draaiboek (nodig gezien de strenge coronamaat-

regelen), het indienen van de evenementaanvraag, het voorzien van een digitale inschrijvingsmodule, ...

Inhoudelijke voorbereiding:

uitwerken programma, overleg met re-enactor en samenbrengen achtergrond- en opgravingsinformatie.

Tijdens openstellingen: onthaal, gidsbeurten, re-enactment ... en opruim.

▶ KLASACTIVITEITEN

Twee juffen van het 5de en 6de leerjaar van Neerwinden overlegden met ons over het programma en zorgden tijdens hun lessen voor geschiedenisinfo op kindermaat. De klasgroepjes knutselden vooraf hun eigen vaandel. Toen de kinderen, mooi voorbereid, op de site aankwamen, stelden ze geïnteresseerde vragen aan de archeologen van ARON. Ze kregen van Jessie een heuse soldatentraining, gewapend met hun paraplu. En ze vochten daarna op de site, met discipline en vaandels, een veldslag uit tussen de klassen.

PARTNERS

Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst Zuid-Hageland, archeologisch projectbureau ARON bvba, stad Landen, Jessie Clos (lokale geschiedkundige), Wim Uyttebroek

ORGANISEER EEN ACTIVITEIT

► BRAINSTORM

Weet je nog niet goed in welke richting je wil gaan?

Van gedachten wisselen is altijd een goed idee. Wanneer je met andere enthousiastelingen brainstormt, komen er nieuwe, onverwachte ideeën bovendrijven. Hou daarbij vroegere ideeën, de doelgroep en eventuele samenwerkingsverbanden in het achterhoofd.

► HOU HET LOKAAL

Mensen willen vooral over **hun eigen buurt** meer te weten komen. Probeer (sappige) verhalen uit de nabije omgeving op te duiken. Die zijn vaak het boeiendst.

► VISUEEL VERHAAL

Inleving in het verleden is een belangrijke component. Laat je bezoeker zelf voor archeoloog spelen. Toon beelden of illustraties die weergeven hoe het leven er vroeger uitzag.

DOELGROEP

De doelgroep tot wie je je richt, bepaalt de soort activiteit en de keuze van de dag. Wat vinden **kinderen** fijn om te doen? Zelf opgraven, zelf zeven en dingen onderzoeken. Geef hen na afloop een junior-archeologiediploma als herinnering. Voor de **kleinsten** kan je een stukje uit de archeologische geschiedenis van hun dorp met een poppenkast naspelen. Terwijl **jongeren** liever alleen op een beeldscherm tokkelen.

Op **vrijdag 8 oktober** kan je samenwerken met de plaatselijke basis- of middelbare school. Wat alle generaties fijn vinden, is een beeld te krijgen van het leven vroeger, met foto's, plattegronden en re-enactors met de klederdracht van toen.

ARCH
DAGE

► SAMEN STERK!

Wanneer je **samenwerkt met een andere organisatie** of met de **gemeente**, bereik je **een breder publiek**. Je deelt je knowhow en smeedt misschien wel duurzame banden voor de toekomst.

Je kan kiezen voor een archeologisch bedrijf uit je buurt, de Inter-gemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst, heemkundige kring of het gemeentebestuur. Of waarom niet eens out of the box denken en de plaatselijke toneelvereniging, brei- of kookclub inschakelen?

VIND EEN PARTNER

- www.vona.be: alle archeologische bedrijven in Vlaanderen.
- www.onroerenderfgoed.be/overzicht-van-de-erkende-onroerenderfgoeddepots: alle erkende archeologische depots in Vlaanderen.
- www.onroerenderfgoed.be/overzicht-van-de-erkende-ioeds: alle erkende IOED's (intergemeentelijke onroerend erfgoeddiensten) in Vlaanderen.
- www.icom-belgium-flanders.be/musea: de musea in Vlaanderen en Brussel die aangesloten zijn bij ICOM (International Council of Museums)
- <http://erfgoedkaart.be>: erfgoedorganisaties in Vlaanderen en Brussel

Mail naar info@archeologiedagen.be en we helpen je graag bij het vinden van een partner.

Met engelengeduld analyseren en vooral bijleren!

► HOE

Educatief pakket voor basisscholen uitgetest door junior archeologen + **workshop**

► VOOR WIE

De leerlingen van basisschool De Sleutel in Ranst

► WAAR

Kasteel van Zevenbergen

► WAT

De aanleiding voor het educatieve pakket was de ontdekking van een Merovingisch grafveld onder een weiland in Broechem (Ranst). Geheugen Collectief kreeg de opdracht om het educatieve archeologiepakket voor de 3de graad van de basisschool te ontwikkelen. Het pakket heeft een dubbel doel. Enerzijds de bewustmaking van de afvalproblematiek. Niets 'verdwijnt'

zomaar als je het onder de grond stopt. Anderzijds vertelt het pakket op een interactieve manier wat een archeoloog is en wat hij of zij precies doet. Dat het niet enkel gaat om opgraven, maar dat een archeoloog ook vondsten wast en stalen zeeft.

► WORKSHOP

Tijdens de workshop sloegen de kinderen eerst hun meegebrachte potjes aan diggelen en puzzelden ze daarna terug in elkaar. In groepjes sorteerden ze zeefresidu. Aan de hand van een fiche leerden de kinderen wat er zoal voorkomt in grondstalen uit archeologische sporen. Vonden ze zelf stukjes houtskool terug, dan konden ze de echtheid nagaan door ermee te schrijven.

PARTNERS

Werkgroep samengesteld met medewerkers van de dienst Erfgoed van de provincie Antwerpen, het agentschap Onroerend Erfgoed, de IOED's Land van Nete en Aa en Erfgoed Voorkempen en juf Christel. Geheugen Collectief ontwikkelde het educatief pakket.

► PROJECTSUBSIDIES VOOR ONTSLUITING VAN ERFGOED

Verschillende provincies bieden financiële ondersteuning in de vorm van een **projectsubsidie**. Kijk op de website van je provincie of je activiteit in aanmerking komt.

Vlaams-Brabant

www.vlaamsbrabant.be/erfgoedprojecten

Deadline 8 juli 2021

Oost-Vlaanderen

www.oost-vlaanderen.be/erfgoedsubsidies

Deadline 1 oktober voor activiteiten in 2022

Limburg

Projectsubsidie 'onroerend erfgoed'

www.pcce.be

Deadline 1 oktober 2021

'Jong redt Oud'

<http://jongredtoudbe.webhosting.be/>

Dien je aanvraag in voor de start van het project.

West-Vlaanderen

Ontsluiting van erfgoed

www.west-vlaanderen.be/erfgoed

Voor activiteiten in 2022 is de deadline 1 september 2021.

Subsidie bezoek West-Vlaamse erfgoedlocaties

www.west-vlaanderen.be/subsidie-bezoek-west-vlaamse-erfgoedlocaties

Deadline 1 maand voor het bezoek

TIP:

Kijk ook eens naar het uitleenaanbod van de **provinciale uitleendiensten**. Vraag indien nodig de gemeente om dit voor je te ontlenen.

Wat organiseer je wanneer er nog geen opgraving gebeurd is? Of wanneer ze al een tijdje achter de rug is?

▶ WAT

Planning van de opgraving, archeologische hindernissenparcours en pop-uptentoonstelling met gids.

▶ VOOR WIE

Ruime publiek, buurtbewoners, scholen

▶ WAAR

Fort van Beieren (Koolkerke), provinciedomein Bergelen (Gullegem)

▶ VOOR EEN OPGRAVING

In Koolkerke werd de aftrap gegeven voor het project publieksarcheologie aan het Fort van Beieren. Daarbij mogen buurtbewoners in de toekomst onder begeleiding van de archeologen van Raakvlak op de site mee opgraven. Maar eerst werden de plannen en het vooronderzoek aan het publiek voorgesteld. Na de nodige theorie konden de geïnteres-

seerden hun kwaliteiten als archeoloog al eens testen. Er werd volop gezeefd en op het archeologische hindernissenparcours werden de archeologische skills zwaar op de proef gesteld.

▶ NA EEN OPGRAVING

In provinciedomein Bergelen in Gullegem waren de opgravingen van een grafveld al even achter de rug. Het gevonden aardewerk werd gerestaureerd en er werden reconstructietekeningen gemaakt van de site. Die konden bezoekers tijdens de Archeologiedagen onder de vorm van een pop-up tentoonstelling komen bekijken. De archeologen van onderzoeksbureau RAAP, die zich voor de gelegenheid naar de periode gekleed hadden, gaven live een woordje uitleg. De uitleg, de vondsten en de reconstructietekeningen vormen een perfecte combinatie om toch iets te tonen waar niets meer van de opgraving te zien is.

PARTNERS

De archeologen van Raakvlak (IOED Brugge en Ommeland) en van het onderzoeksbureau RAAP

WORD EEN PUBLIEKSTREKKER

► PAPIER EN DIGITAAL

Uiteraard zijn sociale media als **Facebook, Instagram en Twitter** gewenste promotiekanalen. Zowel vooraf als op de dag van de activiteit. Toon bijvoorbeeld een foto van je voorbereidingen om late beslissers te overtuigen. Mensen lezen daarnaast ook nog steeds graag gedrukte informatie. Verdeel lokaal **flyers** in de brievenbussen, via lokale handelaars, bibliotheek, academie, scholen, ... Sjablonen vind je op **www.archeologiedagen.be**. Contacteer je gemeente en vraag of ze je activiteit in het **gemeenteblad** willen opnemen.

► OPNAME IN DE UITDATABANK

Wanneer je activiteit uitgewerkt is, meld je ze aan in de **UiTdatabank**. Hoe dat moet, lees je hiernaast. **UiTinvlaanderen.be** is de grootste vrijetijdsagenda van Vlaanderen. Jaarlijks nemen meer dan drie miljoen mensen hier een kijkje. Via de **UiTdatabank** verschijnt je activiteit ook automatisch op de website van de Archeologiedagen: **www.archeologiedagen.be**

Zorg dat je activiteit opvalt door een wervende tekst te schrijven. Gebruik een sprekende foto (eigen foto of rechtenvrije foto via Google afbeeldingen - tools - gebruiksrechten) en vermeld je doelgroep. Geef een antwoord op de vraag: "Waarom wil je dit niet missen?".

► PROMOTIE

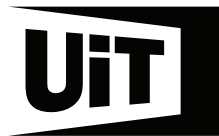
Mensen willen zich welkom voelen. **Duidelijke signalisatie** draagt daartoe bij. Gemakkelijk en stressvrij de weg vinden is een fijn begin van de activiteit. Zorg dat er iemand de gasten onthaalt om hen wegwijs te maken. Vanaf dit jaar kan je ook **wegwijzers** bestellen. Maak je kenbaar als medewerker d.m.v. een herkenbaar **hesje**. Alle promomateriaal kan je gratis bestellen via **info@archeologiedagen.be**.

Is je activiteit uiterlijk op 2 augustus ingeschreven? Dan krijgt ze een plaats in de **overkoepelende promotiecampagne, sociale media en provinciale folder**.

► NA AFLOOP

Plaats op sociale media een **terugblik met quotes en foto's**. Die kunnen feedback van je bezoekers triggeren. Zo blijft de activiteit nog even 'levend'. Vergeet de Archeologiedagen niet te taggen!

HOE SCHRIJF IK EEN ACTIVITEIT IN OP DE UITDATABANK

Volg het stappenplan.

STAP 1: Surf naar **www.uitdatabank.be** en maak een nieuw account aan of log in met je account.

STAP 2: Klik op **'een evenement toevoegen'**. Kies de categorie die het best bij je activiteit past. Geef daarna de datum met een **begin- en einduur** en de locatie in.

STAP 3: Geef de naam van je activiteit in. Vermeld erbij dat het om de Archeologiedagen gaat. Dit doe je door eerst **Archeologiedagen: te schrijven gevolgd door de naam van je evenement**, bijvoorbeeld: Archeologiedagen: ontdek de rijke geschiedenis van Mechelen.

TIP!

Denk na over de naam van je activiteit. Een goede titel spreekt immers tot de verbeelding: 'Graven naar schatten' klinkt beter dan 'Doe mee aan een opgraving'. Beter 'Word een Romeinse schoonheid' dan 'Workshop mode en beauty bij de Romeinen'.

STAP 4: Laat je activiteit extra opvallen. Schrijf een wervend tekstje bij de beschrijving en voeg een afbeelding toe. Als tweede foto kan je het campagnebeeld van de Archeologiedagen toevoegen. Vul ook de doelgroep, je organisatie en de prijs van je activiteit in. Werk je met inschrijvingen? Dit kan je aangeven bij 'contact en reservatie'.

De Archeologiedagen wil het publiek op zo'n laagdrempelig mogelijke manier bereiken. Daarom raden we organisatoren aan om een gratis activiteit te organiseren.

TIP!

Organiseer je een activiteit voor kinderen? *Klik dan bij 'geschikt voor' de juiste doelgroep aan. Daarna kan je de leeftijd nog specificeren. Activiteiten voor kinderen (tot 12 jaar) krijgen het vlieglogo. Die activiteiten verschijnen op UitmetVlieg.be en in andere agenda's voor kinderen.*

STAP 5: Nadat je de activiteit gepubliceerd hebt, voeg je het label **Archeologiedagen** toe aan de tabel labels. Zo komt je activiteit ook op de website van de Archeologiedagen.

TIPS VOOR SOCIALE MEDIA

FACEBOOK

Maak een evenement aan voor jouw activiteit. Voeg @ArcheodagenVL toe als medeorganisator, zodat ook wij het voor jou kunnen delen. Nodig geïnteresseerde vrienden uit en deel het evenement op je persoonlijke pagina. Deel op de pagina hoe de voorbereidingen verlopen. Zo voelt voelt je publiek zich betrokken.

INSTAGRAM

Ook hier kun je met foto's van bv. de brainstormsessie mensen warm maken voor jouw activiteit. Tag @ArcheodagenVL zodat we je berichten kunnen reposten. Maak gebruik van hashtags (#), die bezoekers helpen om je bericht terug te vinden. Ook de algemene hashtag #archeologiedagen voeg je best toe.

In Maldegem namen archeologen je mee op een tijdreis van de prehistorie tot Wereldoorlog II.

► **VOOR WIE**

Ruime publiek, buurtbewoners, scholen

► **WAAR**

Toekomstig industrieterrein in Maldegem en de bibliotheek van Maldegem

► **WAT**

Lezing via livestream, rondleiding, workshops

► **OP DE SITE**

Op de site zelf dokterden we een corona-proof systeem uit met een vijftal standplaatsen. Kleine groepjes bezoekers roteerden onder begeleiding van vrijwilligers doorheen de hele site om de opgraving en vondsten te ontdekken. Tegelijkertijd werd er levendig uitgebeeld hoe het landschap tot stand gekomen was en hoe de prehistorische

mens leefde. De bezoekers mochten ook zelf iets doen: vuur maken en speerwerpen als een jager-verzamelaar.

► **IN DE BIBLIOTHEEK**

Daarnaast organiseerden we samen met de bibliotheek van Maldegem en met de hulp van erfgoedcel COMEET een lezing waarbij een beperkt publiek aanwezig kon zijn én die mensen van thuis uit konden volgen. De lezing was nadien ook te herbekijken via sociale media.

► **TIPS**

We richtten ons met een brede promotiecampagne actief tot scholen uit de buurt. De lokale inwoners bereikten we via de gemeentekrant en affiches aan de opgraving zelf waar veel passage was. Sociale media lokten ook geïnteresseerden van verderaf.

PARTNERS

IOED Meetjesland, opdrachtgever Veneco en de uitvoerders De Logi & Hoorne en GATE, erfgoedcel COMEET, de bibliotheek van Maldegem

WIJ HELPEN JE GRAAG!

Binnenkort gaat de nieuwe coördinator aan de slag. Samen met de collega's uit de verschillende provincies en Forum voor Vlaamse Archeologie staat deze ploeg klaar om jullie met raad en daad bij te staan.

COÖRDINATOR

Mieke Van de Vijver (*vanaf 1/08/21*)
Tel 016 26 76 86
info@archeologiedagen.be

ANTWERPEN

Ignace.Bourgeois@provincieantwerpen.be

LIMBURG

carolien.goeleven@limburg.be

OOST-VLAANDEREN

Lien.Lombaert@oost-vlaanderen.be

VLAAMS-BRABANT

Hadewijch.Degryse@vlaamsbrabant.be

WEST-VLAANDEREN

liesbeth.vandenbussche@west-vlaanderen.be

Lagere schoolkinderen uit Heers voor 1 dag terug-gekatapulteerd naar de middeleeuwen

► VOOR WIE

Ruime publiek, buurtbewoners, scholen

► WAAR

Kasteel van Heers

► WAT

Verschillende educatieve en creatieve workshops

► WORKSHOPS

Hoe leefden prins en prinsessen?
Wat aten middeleeuwse boeren?
Hoe werd een kasteel verdedigd?
Waarmee speelden kinderen? En wat heeft archeologie hiermee te maken?
Aan de hand van verschillende educatieve workshops kregen de leerlingen stap voor stap een antwoord op deze vragen. Na een boeiende introductie

over archeologie gingen de kinderen per 2 op zoek naar allerlei oude en moderne vondsten die over het hele terrein verstopt lagen. Vervolgens werden de vondsten gesorteerd op aard, datering en materiaal zodat samen onderzocht kon worden wat deze schatten vertellen over de mens en zijn geschiedenis. Naast archeologie stonden ook creatieve workshops zoals sierlijk leren schrijven en het maken van een eigen theemix op het programma.

► TIPS

Contacteer tijdig de scholen en geef hen op een creatieve manier de nodige uitleg over het evenement. Voorzie ook steeds een alternatieve locatie zodat bij slecht weer de activiteiten ongestoord kunnen doorgaan. Maar alles staat of valt bij de inhoudelijke invulling van de workshops zelf.

PARTNERS

Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED) Haspengouw, de gemeente Heers

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven

Wettelijk depot: D/2021/8495/12

Redactie: Hilde Gielen

Foto's en illustraties: Archeologiedagen en Okke Bogaerts (tekeningen)

ARCHEOLOGIEDAGEN 2021

8, 9 en 10 oktober 2021

Volg ons op

www.archeologiedagen.be

